

valgretsunion, udtaler: »De Lidelser og den fortvivlede Angst, som vi franske Mødre kues af, lærer os at forstaa, hvad tyske Mødre gennemgaar. Derfor føler vi med dem, og vore Hjærter banker i Takt med deres — men til Trods herfor maa vi franske Kvinder opmuntre vore Soldater!«

— — —
Mad. Schlumberger meddeler videre: I Normandiet og Bretagne modtager vi hver Dag flygtende Kvinder og Børn fra Belgien. Vore Landsbyveje vrimler af dem og af franske Kvinder og Børn, som flyer fra Valpladsen mod Nord. Vi maa skaffe dem Husly, Føde, Klæder — skaffe dem alt! Men vi er alle villige til at give, saa længe vi kan.

Mange af disse skæbneramte Kvinder ejer en fin og klog Retfærdighedssans. En belgisk Almuekvinde fortalte mig i Gaar om sit nedbrændte Hjem, om Flugten fra Landsbyen — »Men De forstaaer nok, Frue,« sagde hun, »at det var ikke de tyske Soldaters Skyld, for de gjorde jo kun, hvad de fik Ordre til.«

Kvindernes Arbejde under Krigen.

Et Brev fra Berlin.

Den 1. August samledes ledende Kvinder i Berlin for under Dr. Gertrud Bäumer's Førerskab at ud-

arbejde en Plan til at organisere sig med et omfattende Arbejde for Øje. Allerede under det første Møde vedtoges det at danne Forbundet »National Kvindehær,« der har til Formaal at udøve en socialgoddædig Virksomhed under Krigen som Supplement til »Fædrelandets Kvindeforening« og »Det røde Kors.« Planen blev Dagen efter forelagt for Indenrigsministeren under følgende Form:

1. *Medarbejde til at vedligeholde en jævn Forsyning af Levnedsmidler.*
2. *Familieforsorg.*
 - a. for Familier, hvis Erhverver er i Krig, og
 - b. Familier, hvis Erhverver er bleven arbejdsløs paa Grund af Krig.
3. *At skaffe Arbejde*
 - a. til Kvinder, der under Erhververens Fraværelse maa forsørge sig selv,
 - b. til Kvinder, der er villige og egnede til at udfylde ledige Pladser, der før Krigen tilhørte Mænd, og
 - c. til frivillige Arbejdskræfter.
4. *Oprettelse af et Oplysningsbureau.*

Dette Arbejdsprogram blev endvidere forelagt Overpræsidenten og Byens Overborgmester. Den sidste, Borgmester Wermuth, indkaldte den 3. August paa Berlins Raadhus en Forsamling, bestaaende af Lederne af de forskellige Velfærds-

foreninger, der alle — saaledes ogsaa de socialistiske Kvinder — meldte sig til »National Kvindehær« Fane.

Den 4. August blev der indrettet et Hovedkvarter samt 14 lokale Smaafilialer, hvor alle, der vilde søge eller yde Hjælp, kunde melde sig. Hele Budtjenesten besørgedes af Spejderdrenge og Spejderpiger, da Byens Postbetjening i de Dage var foreløbig indskrænket paa Grund af Mobiliseringen.

Tallet paa frivillige Arbejdskræfter af alle Stænder voksede daglig, og mange af disse maatte af Hensyn til de arbejdsløses Beskæftigelse overføres til »Reservelisten.« For at imødegaa den Mangel paa *Høstarbejdere*, som Mobiliseringen havde skabt, blev der udsendt Kolonner af baade betalte og frivillige Kræfter til Landmænd og Gartnere. I Stor-Berlin blev der nedsat 23 Distriktskomiteer, der nøje skulde undersøge og regulere *Arbejdsløshed og Arbejdstilbud*, til Støtte for de stedlige Myndigheder.

Ved Siden af talrige *Folkekøkkener*, hvor der kan spise indtil 6000 Personer i hvert for 10 Pfg. (ca. 9 Øre) pr. Portion, og foruden de omhyggeligt ledede *Børneasylers*, i hvilke arbejdende Kvinders Børn beskæftiges, bespises og undervises, er der i alle Dele af Byen oprettet *Hjælpekøkkener* for Kunstnere og Kunstnerinder, private Lærere og

Et i høj Grad betydningsfuldt Middel til at forebygge Krig vilde være, om man indrettede den europæiske Politik i Samklang med den sunde Nationalisme. Denne leder til Sættelse af Slægtskab og Sprog samhörige Folk, mens Erobringer af og Tvangsindgreb overfor Landsdele, som staar Hovedlandet fjernt, fører til nye Krige.

Alliancer for Krigsførsel og Kaprustninger for Krigsforberedelser maa medføre Krig, særlig naar den foregaaende Fredsslutning var krænkende for Natio-

naliteten. Det er saadanne Fredsslutninger, der holder Europa i Krigsforberedelse, hvilket nu efter Krigens Udbrud saavel som tidligere suger Blodet ud af Kulturen.

Endog efter 1870 raader stadig den lille Statskunst i Europa. Den gaar ud paa med militære Magtmidler at søge at lede Folkenes politiske og økonomiske Handelsaffærer. Krigen kan ikke forebygges, før man indfører den store Statskunst, som forstaaer at binde Folkenes Interesser ved en ledende Idé.

— Endvidere udtalte Ellen Key, at

hun tænkte sig Muligheden af, at Kvindernes og Arbejdernes politiske Gennembrud kunde bringe nogen Forskydning i de nuværende Begreber om national Magt og Ære.

(Efter »Kvinden«).